

Prof. Plessner over Duits-Nederlandse betrekkingen

Einde van de Duits-Nederlandse journalisten-conferentie

§ AKEN, Zaterdagavond. De heer A. Moser, leider van het bureau voor buitenlandse politiek van de P.v.d.A., heeft ten slotte een uitstekende schets gegeven van de betrekkingen tussen beide landen na 1945, jaar waarin van Nederlandse zijde nog niet het minste verlangen naar overleg met de gewezen bezetters bestond. In 1946 was de tijd der na-oorlogse ressentimenten al voorbij en zulks geenszins uit overwegingen van economische aard; deze speelden toen nog geen rol. Spreker heeft hierbij ook de kwestie der grenscorrecties ter sprake gebracht en er hierbij aan herinnerd, dat in de Nederlandse Tweede Kamer de meerderheid voor de desbetreffende wet, waar men eigenlijk niet veel voor voelde, is gevonden door de schuld van de Duitsers zelf, die in hun bladen vette koppen als „Nederland stoort de goede betrekkingen met zijn Duitse bureu” publiceerde. In de Eerste Kamer is alleen een meerderheid tot stand gekomen, omdat het in die dagen, wegens de moeilijkheden met Indonesië dringend gewenst was een regeringscrisis te voorkomen.

De heer Moser heeft o.m. ook de Nederlandse houding t.a.v. de Europese Defensiegemeenschap toegelicht en er ten slotte, in een pleidooi voor samenwerking der Westeuropese landen, aan herinnerd, dat Duitsland, als alle andere deelnemers bereid zal moeten zijn, afstand te doen van een deel van zijn soevereiniteit.

Een plechtige bijeenkomst in het Neue Kurhaus was het laatste punt van de lange agenda. Hier hebben achtereenvolgens nog dr. Velz, voorzitter der Duits-Nederlandse Arbeidsgemeenschap, die de conferentie voortreffelijk had georganiseerd en geleid, prof. Plessner, de heer A. Moser, prof. dr. Smolka uit Spiers, en Oberbürgermeister Heusch de beraadslagingen der conferentie samengevat en er, naast hartelijke woorden voor alle medewerkers, ook woorden van vertrouwen in de toekomst aan verbonden. Het Ringelberg-Quartett, dat de bijeenkomst had opgeluisterd, heeft haar gesloten met het Wilhelmus en het Deutschlandlied.

Sedert de tweede helft van de XIXe eeuw groeide in Nederland, onder de invloed van de Duitse muziek, wetenschappen en techniek, de zorg om de eigen neutraliteit tegenover de nieuwe macht aan zijn oostelijke grens. Onvermijdelijk moest zulks leiden tot een oriëntering naar het Westen. De eerste wereldoorlog heeft in Nederland de antipathie tegen het nieuwe Duitsland nog versterkt en in 1940 bleek maar al te goed, dat de bezorgdheid van Nederland redelijk was geweest. De kloof zal nu, ondanks alle normalisering der betrekkingen aan de oppervlakte, niet gemakkelijk zijn te overbruggen. Het zal beter worden na het verdwijnen van de generatie, welke 1940-’45 heeft beleefd, maar de vervreemding tussen de beide volken zal nauwelijks vervagen zolang de Duitsers zich niet de moeite geven de Nederlandse aard beter te verstaan en de illusie van de familiariteit, welke door de stamverwantschap wordt gesuggereerd, maar de Nederlanders steeds tot een defensieve houding beweegt, definitief te doen wijken voor het erkennen van de eigen aard der Nederlanders. Overigens heeft de zwakke er een bijzonder recht op door de sterkere te worden gerespecteerd. De eerbied voor zijn eigen aard is wel het minste, dat hij kan verwachten.

Prof. Plessner heeft uitvoerig gesproken, hoe deze eigen aard tot stand gekomen en zich in de loop der tijden heeft ontwikkeld, hoe de Nederlanders in voor vrijheid en recht wisten te verbinden aan de zin voor het huiselijke en een afkeer voor al het mate-loze. De kracht van het nationale zelfbewustzijn van de Nederlander spruit niet voort uit zijn afkomst, maar uit hetgeen hij heeft gepresteerd. Zijn rol van vroege pionier in de ontwikkeling van het kapitalisme, in de zelfgeuze, filosofische, juridische, artistieke en wetenschappelijke cultuur, zijn strijd voor vrijheid en verdraagzaamheid hebben het beeld van Nederland ook voor zijn eigen bewustzijn vastgelegd.

Hoe moeilijk moest het voor de Nederlanders zijn de „Duitse” geest te begrijpen, welke eerst in het midden van de XVIIIe eeuw met Lessing, Herder, Kant, Schiller, Goethe en Hegel in zijn intellectuele gezichtsveld verscheen. Slechts aarzeland maakte hij zich vertrouwd met een taal, welke tot dus-verre niet als intellectuele taal had ge-golden en welke juist door haar affiniteit met het eigen idioom op ver-zet stiet. Schiller is eerst door Franse vertalingen in Nederland bekend ge-wor-den. De bereidwilligheid Duitse gedach-ten op te nemen was in die jaren in Nederland geringer dan in welk ander land. Zijn eigen historische bewustzijn, zijn humanisme en zijn confessionalis-me maakte Nederland meer nog dan Frankrijk en Engeland tot vertegen-woordiger van een culturele stroming, welke in haar wezen vreemd tegenover de Duitse cultuur stond. Deze houding werkt ook thans in het algemeen nog na in Nederland. Hoe meer Duitsland de afstand besefte, welke Nederland van zijn intellectuele denken gescheiden houdt, des te eerder zal een nieuwe toe-nadering van duurzame aard tot Neder-land mogelijk worden.

Prof. Plessner heeft ten slotte zijn eigen landgenoten hun vaak opmerkelijk gebrek aan humor voor ogen gehouden en hun uiteengezet, waarom in Neder-land de betrekkingen tussen Joodse en andere staatsburgers zo goed zijn: zowel de niet-Joodse als de Joodse Nederlan-ders zijn in hun diepste wezen religieus en hebben de zelfironie gemeen. Elke Nederlander waardeert de stempel, wel-ke de Joden op Amsterdam hebben ge-drukt.

Prof. Grant Colin Clark: Verhoging der overheidsuitgaven verhoogt productiviteit

Het defaitistisch standpunt der socialist

De Engelse econoom C. Clark, die de laatste tijd veel van zich heeft doen spreken door zijn beschouwingen over de economische perspectieven in Amerika, en thans voor het houden van een serie lezingen in Nederland vertoef, heeft een brochure gepubliceerd 1), welke evenals zijn opinie over Amerikaanse economische toestanden, ongetwijfeld in brede kringen sterk in de belangstelling zal komen. Het vraagstuk van het verband tussen welvaart en belastingen is niet nieuw, integendeel een boekenkast zou te vullen zijn met de werken handelend over dit vraagstuk. De wijze echter waarop Clark het complex van problemen, dat met de belastingheffing in de moderne maatschappij samenhangt, aanpakt, is interessant, omdat hierbij gebroken wordt met een mentaliteit, die onbewust in steeds sterkere mate tegenwoordig van vele geestesbeziit heeft genomen. Wij doelen hier op een zeker fatalisme ten opzichte van de mogelijkheden om het peil der overheidsuitgaven binnen redelijke grenzen te houden.

Deze afwijking van fatalisme heeft men in het bijzonder aan in socialistische kringen, waar de dogmatiek in de visie over de belastingen en de druk welke deze op de volkshuishouding uitoefenen schuil gaat in speculaties over het deterministisch karakter van de maatschappelijke ontwikkeling. Nog onlangs heeft de heer H. J. Hofstra, belastingexpert van de Partij van de Arbeid in een praedicties over belastingen voor de Ver-eniging voor de Staatshuishoudkunde dit defaitisme geformuleerd: „Zullen we de verzenen tegen de prikkels slaan en ons verzetten tegen het onvermijdelijke...?”

Zoals met zovele uitspraken over menselijke verhoudingen is er ook in deze opvatting, dat het maatschappelijk proces een dwingend karakter draagt, een kern van waarheid. Vergeten wordt echter, dat het de ideeën over de maatschap-pij zelf zijn, die mede de maatschappe-lijke ontwikkeling bepalen. Juist door deze fatalistische mentaliteit te propa-geren, krijgen de socialistische ideeën over het maatschappelijke bestel meer kans van slagen.

In dit licht moet de brochure van Clark bezien worden, omdat hij op wetenschappelijke wijze onderzoekt in hoe-verre de mogelijkheid bestaat om tot een verlaging van de staatsuitgaven te komen.

Clark komt tot de conclusie, dat de belastingen in een vrije economie niet boven 25 pct. van het nationale inkomen dienen te liggen, wil men geen schade aan het algemeen welzijn toe-brengen. Dit cijfer is gebaseerd op de ervaringen opgedaan in een aantal landen en wordt door Clark verdedigd, niet zoals gewoonlijk wordt gedaan met gevoelsargumenten, maar met feiten aan de economische realiteit ontleend. Het staat z.i. onomstotelijk vast, dat indien de belastingen de gestelde grens over-schrijden — en in Engeland wordt 40 pct. van het Nationale inkomen door de

belastingen opgeëist! — na 2 of 3 jaar inflatie zal volgen.

Deze prijsstijging is een gevolg van verminderde productie en verkwinning allereerst omdat de hoge belastingen een rem zetten op persoonlijk initiatief, productiviteit en arbeidslust. Voorts wordt de inflatoire tendenzen in de hand ge-werkt, doordat de wetgevende autoriteit meer heil ziet in inflatoire financiering van overheidsuitgaven, dan in nog ver-dere verzwaring der belastingen, die reeds tot een „excessive burden” zijn gestegen. Reeds nu constateert Clark voor Engeland een productieverlies van 10 pct. als gevolg van de hoge belaste-nen, welke de bevolking aldaar de laatste jaren moest opbrengen. Zijn vraag is dan ook hoe de belastingdruk in En-geland te verminderen valt.

Een groot deel van de staatsuitgaven, zoals kosten van defensie, interest op de staatsschuld, oorlogsschade en kosten van bestuursorganen is niet voor verla-ging vatbaar.

Anders ligt echter z.i. de situatie bij de groep: sociale diensten. Aan de hand van uitvoerige gegevens toont de Engelse geleerde aan, dat de Engelse arbeider meer betaalt aan belastingen dan hij aan uitkeringen aan sociale zorg ontvangt. De wijze waarop thans via be-lastingen de sociale zorg wordt uitgeee-fend is zeer inefficiënt en verkwinst. De sociale diensten zouden met hetzelfde effect de helft goedkoper kunnen wor-den verleend. Om hiern verbetering te brengen komt Clark met het revolution-naire voorstel om het merendeel der sociale verzekeringen en subsidies op woningen e.d. af te schaffen, teneinde de mensen in de gelegenheid te stellen op vrijwillige basis tot verzekering tegen die evenementen over te gaan, waar-voor het individu alleen geen risico kan lopen.

De verzekering op vrijwillige basis en de verhoging van de prijzen van ver-schillende levensmiddelen zal het arbeidersgezin ongeveer evenveel kosten als de verlaag van de belastingdruk. Clark wenst de indirecte z.g. kostprijs verho-gende belastingen radicaal af te schaffen. Indirecte belastingen noemt hij de meest a-sociale die er bestaan omdat zij vooral het grote gezin treffen. Door bij het heffen van de belastingen rekening te houden met de grootte van het gezin zouden z.i. zelfs de kinderbijslagen kun-nen verdwijnen.

Vanzelfsprekend zal — hierop wijst Clark uitdrukkelijk — de wijze waarop de sociale verzekering, ouderdoms-, werkloosheids-, ziekte- en ongevalen-verzekering wordt georganiseerd, zodanig moeten zijn, dat het bureaucratische element zoveel mogelijk wordt vermen-d. Het zal geen verbazing wekken te vernemen, dat Clark hiertoe de vrije organisaties in het bedrijfsleven wil in-schakelen.

Ongetwijfeld zal het voor degenen die in Nederland de verantwoording dragen voor het belastingbeleid en defaitistisch het hoge peil van de overheidsuitgaven als een niet te wijzigen uitgangspunt ne-men, daarbij verwijzend naar het belas-tingsstelsel van Engeland, leerzaam zijn kennis te nemen van prof. Clark's be-toog. De massificatie, ontstaan door de technische arbeidsverdeling en de mo-derne grote stadsbewoning wordt door een te hoog opgeschroefd en van bo-ven opgelegd belastingsysteem nog ver-dert in de hand gewerkt. De Westere-landen, waar in de toekomst volgens Clark slechts een geringe vergroting van het nationale inkomen verwacht kan worden (voor Engeland berekent hij 1½ pct. per jaar) zullen — willen zij niet steeds verder afvalen op de weg der vervlakking — t innerlijke weerstands-vermogen moeten versterken. Dat ver-dieping van het besef van persoonlijke verantwoordelijkheid op economische terrein hiertoe een belangrijke bijdrage kan leveren, zal niet ontkend kunnen worden.

1). Welfare and Taxation, door prof. C. Clark, verschenen in de brochure-reeks van het Catholic Social Guild te Oxford.

Britse econoom Colin Clark: „Liever betere landbouw dan geboortebeperking”

(Van onze correspondent)

NIJMEGEN, 5 April — De Britse econoom Grant Colin Clark, die onlangs op-schudding verwekte met zijn voorspelling van een crisis in Amerika, sprak Maan-dagavond te Nijmegen over het wereldbevolkingsprobleem. Meer dan 20 miljard mensen, aldus Colin Clark, kunnen op Europese wijze worden gevoed van de land-bouwen gebieden op de wereld, mits die gebieden goed worden bewerkt. Er is dus geen sprake van een uitputting van de wereldbronnen. Wel zal het een betrekkelijk grote inspanning vergen, wat velen doet zeggen dat het toch eenvoudiger is om tot geboortebeperking over te gaan. De Oxfordse hoogleraar wilde daarvan echter niet weten.

dat alle grond vruchtbaar kan worden gemaakt.

Colin Clark, die reeds vaak de econo-mische wereld verraste met een origine-le visie, hanteerde ter bepaling van de agrarische mogelijkheden een minimum-standaard voor levensonderhoud. Op de-zie basis voedt een Chinese boer vier mensen, een Nederlandse 110. Hij wordt daarin slechts overtroffen door Denen en Noren.

In Nederland zouden dus 55 miljoen mensen op deze standaard kunnen leven van de opbrengst van de grond. Hun le-vensstandaard is dus vijf keer hoger dan de minimum-standaard. Voor Europa vier keer hoger. Op dit hoge Europese peil kunnen de agrarische wereldbron-nen twintig miljard mensen voeden.

Van één ding was de Oxfordse hoog-leeraar niet zeker. Of namelijk in de toe-komst voldoende jongemannen in het boerenbedrijf zullen blijven om ook in-derdaad die grote mogelijkheden aan de grond te onttrekken. VOLKSKR.

De Mannesmann Aktiengesellschaft — in wezen een holding mij — is opgericht op 8 April 1952 als een van de drie opvolgstermijnen van de Mannesmannröhren-Werke in liquidatie te Dusseldorp. De twee andere opvolgstermijnen zijn de Con-solidation Bergbau-Aktiengesellschaft te Gelsenkirchen en de Stahlindustrie und Maschinenbau Aktiengesellschaft te Dus-seldorp.

Het huidige kapitaal van Mannesmann Aktiengesellschaft bedraagt DM 1.500.300 in aandelen van DM 100, DM 58.500.000 in aandelen van DM 900 en DM 180.000.000 in aandelen van DM 4500, tezamen DM 240.000.300.

De maatschappij houdt zich bezig met het winnen van steenkool en de verdere bewerking van de producten der mijnen, alsmede met de handel in de verkregen producten en met het produceren en ver-werken van ijzer en staal. Volgens de ge-consolideerde verlies- en winstrekening per 30 September 1952 beliep de bruto-winst DM 338.441.379 en de netto winst DM 10.582.098, waaruit een dividend van 4 pct werd uitgekeerd.

In een werknemersvergadering werd onlangs naar voren gebracht, dat de gang van zaken alleszins gunstig was en dat een dividend van 6 pct (of 7½ pct over het overgelopen boekjaar van 15 maan-den) in de lijn van de verwachtingen ligt.

Introdunctie certificaten van an-delen Mannesmann

Opvolgster Mij v. Mannesmannrohren-Werke

Vanaf Maandag 12 April 1954 zal de fa. Kol & Co ter beurze van Amsterdam doen verhandelen certificaten aan toon-der groot DM 900, van aandelen in de Mannesmann Aktiengesellschaft, waarvan de onderliggende waarden zijn gedepo-neerd in Dusseldorp en welke certificaten zullen worden uitgegeven door de N.V. Hollandsch Administratiekantoor voor Duitse en andere Waarden, opgericht door Kol & Co, E. van Meer's Effecten-kantoor, Jonas & Kruseman en Jarman & Zoonen te Amsterdam.

De eerste koers zal gebaseerd zijn op de koers te Dusseldorp van 7 April, ver-meerdert met kosten voor Nederlands effectenzegel en aanmaakkosten der Ne-derlandse certificaten.

Bij het vaststellen van de koers zal re-kening worden gehouden met de koers van „Erworbenes Sperrmark Guthaben”. De koers van de aandelen Mannesmann Aktiengesellschaft bedroeg op 31 Maart te Dusseldorp 110½ pct. Op deze basis

zou de koers te Amsterdam voor de Ne-derlandse certificaten ca 108½ pct be-dragen.

Het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amster-dam deelt mede, dat het in het voornemen ligt, met ingang van 15 April a.s. de afgifte van schatkistpapier te hervatten. Omtrent de wijze van afgifte zullen nadere mededelingen volgen.

Het moet een juiste politiek worden geacht om dit voorne-men reeds vroegtijdig bekend te maken. De geldmarkt is niet ge-baat met plotselinge verstoringen. Men heeft in geldmarkt-kringen nu enige tijd om zich voor te bereiden.

Het bericht van de Agent komt overigens niet onver-wacht. Reeds eerder hebben wij het vermoeden uitgesproken, dat half April weer tot de afgifte van schatkistpapier zou worden overgegaan. Uit de mededeling van de Agent zal men waar-schijnlijk wel mogen begrijpen, dat De Nederlandsche Bank voorlopig nog geen gebruik zal maken van de mogelijkheden,

die haar portefeuille schatkist-papier biedt. Het betreffende bedrag — f 516,5 miljoen — blijft achter de hand om, als de omstandigheden op de markt dit wenselijk zouden maken, te intervenieren.

Met belangstelling mag men nu de nadere mededelingen van de Agent tegemoet zien. Zal het een geheel vrije afgifte worden, of zal men de houders van schat-kistpapier in de gelegenheid stellen om vervallend papier te vervangen door nieuw papier? De nabije toekomst zal het le-ren, maar er lijkt aanleiding voor de verwachting, dat het accent op de tweede methode zal vallen.

13
Temp

48

Zijne Excellentie de
Minister van Financiën,
Kneuterdijk 22,
's-Gravenhage

Ten vervolge op mijn brief van 10 April jl. kan ik U thans mededelen, dat ik kennis heb genomen van een reeks artikelen van Colin Clark, gepubliceerd in het blad "The Tablet". Hierin motiveert hij iets verder zijn stelling, dat in Engeland de belastingen te hoog zijn, door in het bijzonder te poneren dat de uitgaven voor sociale verzekeringen (die in Engeland voor een veel groter gedeelte over het algemene budget lopen dan bij ons) te hoog zijn. Dit schrijft hij toe aan onvoldoende efficiency van het verzekeringsapparaat.

Het tweede punt, dat bij Colin Clark een grote rol speelt, is de bekende kwestie dat een aantal bedrijfs-uitgaven door hoge belastingen ook minder zorgvuldig op hun efficiency gecontroleerd worden.

De gehele teneur van de artikelen van Colin Clark is die van interessante en enigszins gedurfde suggesties, doch niet van diepgaand en onomstotelijk onderzoek. Daarom komt het mij niet noodzakelijk voor dat daartegenover stelling wordt genomen.

De Directeur,

(J. Tinbergen)

W

Zijne Excellentie de
Minister van Financiën,
Kruisstraat 22,
's-Gravenhage

Ten vervolg op mijn brief van 10 April jl. kan ik U thans mededelen, dat ik kennis heb genomen van een reeks artikelen van Colin Clark, gepubliceerd in het blad "The Tablet". Hierin motiveert hij iets anders zijn stelling, dat in Engeland de belastingen te hoog zijn, door in het bijzonder te poneeren dat de uitgaven voor sociale verzekeringen (die in Engeland voor een veel groter gedeelte over het algemeen budget lopen dan bij ons) te hoog zijn. Dit schrijft hij toe aan onvoldoende efficiency van het verzekeringsapparaat.

Het tweede punt, dat bij Colin Clark een grote rol speelt, is de bekende kwestie dat een aantal bedrijfs-uitgaven door hoge belastingen ook minder zorgvuldig op hun efficiency gecontroleerd worden.

De gehele tenor van de artikelen van Colin Clark is die van interessante en enigszins gedurfde suggesties, doch niet van diepgaand en omvattend onderzoek. Daarom komt het mij niet noodzakelijk voor dat daarop een stelling wordt genomen.

De Directeur,

(J. Tindbergen)